

כניסת השבת – 18.25
יציאת השבת – 19.33
רבנו תם (72 דקות זמניות) - 20.10
(אופק חדרה)

מתוק מדבש

יום שישי בשעה 17.00 שיעור על פרשת השבוע: (להאזנה 03-6171111)
ביום שבת קודש 16.30 שיעור פ"ש מנחה בשעה 17.30
ביהכ"נ 'בית יוסף' א.ת.ג, אולגה פרוכט האאט פס ה'

לקט חידושי תורה מתוך שיעור פרשת השבוע שנאמרו ע"י הרב ברוך בוקרה שליט"א
פניית הכנסת 'פני יוסף' בשעת אולגה
ניתן לשמוע את שיעורי הרב ב'קול הלשון' במלפון 073-2951228

שנה שמינית – גיליון 13
פרשת שמיני
שבח פרה תשפ"ב

ויקרא משה אל מישאל ואל אלצפן בני עוזיאל (י', ד')

מדוע קרא משה דווקא למישאל ולא אלצפן? מסביר רבי חיים קנייבסקי זצוק"ל ב'טעמא דקרא': מובא במדרש כי עוזיאל היה רבו של אהרון. ומובא בירושלמי ברכות (פ"ב ה"ח) שכאשר נפטר רבי חייא בר אדא שהיה בן אחותו של בר קפרא, קיבל ר"ל (כנראה ריש לקיש) עליו תנחומין כיוון שהיה רבו (של ר' חייא) ומכאן שתלמידו של אדם חביב עליו כבן. וכיוון שאהרון היה תלמיד של עוזיאל דודו, השתתף עוזיאל בצערו כמו צער בנו ממש, ולכן ביקש משה מבני עוזיאל דווקא שיטפלו בבני אהרון. מתוק מדבש!

וידום אהרון (י', ג')

רש"י: קיבל שכר על שתיקתו ומה שכר קיבל? שנתייחד עמו הדיבור שנאמרה לו לבדו פרשת שתויי יין. מובא במדרש: וידום אהרון – ומה היה לו לדבר? היה לו לומר 'דיבוננו של עולם, כתבת עלי 'וראך ושמח בלבוי' לא היה לך לערבב שמחתי'. ובאמת מדוע לא טען כך אהרון? ומדוע ניתן לו דווקא השכר הזה שנתייחד עמו הדיבור? מתרץ ה'פנינים יקרים' מובא בגמרא (שבת ל') שאין השכינה שורה מתוך עצבות אלא מתוך שמחה של מצוה. ואמרו חז"ל על הפסוק 'ותחי רוח יעקב אביהם' שכל זמן שהיה בעצבות על יוסף לא שרתה עליו השכינה.

והנה, מהמילים 'וידום אהרון' אפשר היה לומר שאהרון שתק כי קיבל את הדין בשתיקה, כי מי יוכל לדון עם מי שתקיף ממנו, אבל בתוך לבו אולי היה לו צער ועצבות על מיתת בנו. אבל אם היה אהרון עצוב לא היה שייך שהקב"ה היה מתייחד עמו בדיבור, ומזה שהדיבור נתייחד עמו רואים ששתיקתו הייתה כיון שקיבל את הדין בשמחה.

ולכן אומר המדרש שאהרון יכול היה לטעון 'כתבת עלי 'וראך ושמח בלבוי' לא היה לך לערבב שמחתי'. אך לפי האמור מסתבר שאהרון לא השבית מלבו את השמחה ולכן הוא לא טען טענה שלא היה לקב"ה לערבב את שמחתו, כי באמת שמחתו לא נתערבבה כלל, והראיה שנתייחד עמו הדיבור. מתוק מדבש!

יין ושכר אל תשת (י', ט')

נפסק להלכה (ש"ע, א"ח צט, א'): 'שתה יין כדי רביעית אל יתפלל עד שיסיר יינו, ואם שתה יותר, אם הוא יכול לדבר לפני המלך אם התפלל תפלתו תפלה, ואם אינו יכול לדבר לפני המלך, אם התפלל תפלתו תועבה'. ונתנו רמז לדבר: 'יין ושכר אל תשת' המילים 'ושכר אל תשת' ר"ת וְאִם שְׁתָּה כְּדִי רְבִיעִית אֲסוּר לְהִתְפַּלֵּל תְּפִילַת שִׁיכּוּר תּוֹעֵבָה'. מתוק מדבש!

ויאמר משה אל אהרון קרב אל המזבח... (ט', ז')

רש"י: שהיה אהרון בוש וירא לגשת אמר לו משה למה אתה בוש? לכך נבחרת. ביאור נפלא הובא בשם רבי חיים פלאג'י זיע"א (המאיר): הקדמה: כאשר התגלה הקב"ה למשה בסנה וביקש לשולחו לגאול את ישראל, טען משה 'מי אנוכי כי אלך אל פרעה וכי אוציא את בני ישראל ממצרים' והקב"ה השיבו 'כי אהיה עמך...' ואעפ"כ משה המשיך לסרב עד שהקב"ה כעס עליו 'הלא אהרון אחיך הלוי' ואומר רש"י 'שהיה עתיד (אהרון) להיות לוי ולא כהן והכהונה הייתי אומר לצאת ממך, מעתה לא יהיה כן, אלא הוא יהיה כהן ואתה הלוי'. כאשר אהרון בוש להתקרב אומר לו משה 'מה לך בוש לך נבחרת' אתה נבחרת כיוון שאני התביישתי, ואם תתבייש אזי גם אתה תאבד את הכהונה ולכן מיד נאמר 'ויקרב אהרון אל המזבח...' מתוק מדבש!

חידה: כיצד קשרה כרשת 'שאני' לאליהו הנביא זכור לטוב? ותצא אש מלפני ה' ותאכל אותם וימותו לפני ה' (י', ב')

נדב ואביהוא מתו כיון שהקריבו אש זרה לפני ה' אשר לא ציווה אותם. כמו כן ידוע שכאשר פנחס בן אלעזר הרג את זמרי פרחו נשמתו ונתעברו בו נשמות נדב ואביהוא (לכן נאמר 'פנחס בן אלעזר בן אהרון הכהן' שפנחס היה גם בן אלעזר וגם בן אהרון כי נתעברו בו נשמות בני אהרון, ולכן גם לא היה צריך להימשח לכהונה כיוון שנדב ואביהוא כבר נמשחו). ופנחס כידוע הוא אליהו הנביא...

אומר ה'חתם סופר' זיע"א: אליהו הנביא תיקן את נשמות נדב ואביהוא. כיצד? כאשר אליהו הנביא עמד מול נביאי הבעל בכרמל הוא מדגיש ואומר (מלכים א' יח, כב-כג): 'ויאמר אליהו... ויתנו לנו שנים פרים ויבחרו להם הפר האחד וינתחוהו וישימו על העצים ואש לא ישימו ואני אעשה את הפר האחד ונתתי על העצים ואש לא אשים...' למה אליהו מדגיש 'ואש לא אשים'? ואולי אפשר לומר כיוון שאליהו היה צריך לתקן את מעשה נדב ואביהוא, והם הרי מתו כיוון ששמו אש זרה ובכך היה חילול ה' מסוים (כמובן בדרגתם של קדושי עליון אילו). לכן אליהו הנביא גורם לקידוש ה' ואיך? ע"י 'ואש לא אשים' וכשירדה האש מן השמים נעשה קידוש ה' עצום לדורות וכך תוקנו נשמות נדב ואביהוא... מתוק מדבש!

ובציון 'טוב' איתא דבד'חותא

אישה מבולדת מתקשרת הסכרית לטובה: 'הט טובה לי את ההנה והרדיו, הט עקרו את ידית ההיילוכיט, הט והברקס! פלוט רעצוט!' האוקדן צונה לה: 'אברת תהי' ראצה, הנ"ידת בדק אלו"ק'. לאחך כמה דקות, השטר מדווח חזרה למוקד: 'הנואל טוב!'. 'כבר תפסת את האנא?' האוקדן והשטר צונה: לא, היא פלוט נכנסה לטובה האחורי כרכב'...

זאת התורה אדם כי ימות באהל (מפסיר לפרשת פרה)

מובא בגמרא (ברכות סג, ב') אמר ריש לקיש: מנין שאין דברי תורה מתקיימין אלא במי שממית עצמו עליה? שנאמר 'זאת התורה אדם כי ימות באהל'.

ויש לשאול: הפסוק אומר (ויקרא יח, ה') 'ושמרתם את חוקותי ואת משפטי אשר יעשה אותם האדם וחי בהם' ואמרו חז"ל (יומא פה, ב') 'ולא שימות בהם' אז כיצד דרשו אצלנו שאין דברי תורה מתקיימים אלא במי שממית עצמו עליהם?

את הקושיה הזו שואל ה'שפת אמת' זיע"א ומתרץ בלשונו הקדושה: 'והגם דאיתא 'זאת התורה אדם כי ימות' אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה, אבל באמת כפי מה שממית עצמו עליה כך התורה מחייה אותו, דכתיב 'תורת ה' תמימה משיבת נפש' (תהילים יט, ח). וכל הכוחות שאדם ממעט בנפשו בשביל התורה, משיבה התורה אליו, ונמצא מחליף חיות עוברת) בחיות קיימת לעד... וכפי העסק בתורה זוכים להתדבק בחיים.

אחים יקרים! זכיתי להיות יחד עם ילדיי בהלוויה של מרן שר התורה רבי חיים קנייבסקי זצוק"ל ואני מבקש לשתף אתכם בדבר שהפעים אותי.

שמענו את ההספדים, ראינו את מאות אלפי האנשים, אבל מה ששבה את עיניי הייתה מודעת אבל אחת (מבין מאות המודעות). המודעה הייתה מטעם 'כולל חזון איש' הכותרת הראשית הייתה:

'גלה כבוד מישראל על סילוקו של צדיק אשר האיר את העולם כולו במאור תורתו וכו'... אביהן ורבן של ישראל רבינו הגדול שמריהו יוסף חיים קנייבסקי זצלה"ה בעל מחבר ספר 'דרך אמונה' ושאר ספרים, נשיא הכולל, **אשר קבע מקום תלמודו בבית מדרשו מנעוריו ועד זקנה** - וכל בית ישראל יבכו את השריפה אשר שרף ה'.

אחים יקרים! מרן רבי חיים זצ"ל לא נשא במשרה רבנית כל שהיא, **מנעוריו ועד זקנה הוא היה אברך כולל בלבד** אבל זו בדיוק גדלותו!!! רבי חיים קנייבסקי זצוק"ל זכה להמית את עצמו על התורה הקדושה, לא היה לו כלום בחיים זולת הדבקות שלו בלימוד התורה ולכן תואר הכבוד שדבק בו היה **'שר התורה'**.

ועוד דבר חשוב: רבים ניסו השבוע לתאר ולתת קוים לדמותו של מרן שר התורה (זה רק ניסיון כי מי יעמוד בסוד קדושים) אבל התיאור הכי מדויק ששמעתי היה התיאור הבא: 'סיפור חייו של רבי חיים קנייבסקי זצוק"ל הוא סיפור של אדם אחד ששם לו מטרה אחת בחיים, והיא ללמוד, וללמוד, וללמוד עוד ועוד תורה'

והסיפור של כל מאות האלפים ואולי המיליונים שהיו אצלו בחייו הוא סיפורם של אנשים רבים שהפריעו לו ללמוד תורה.

יהי רצון שיהיה מליץ יושר עלינו ונזכה בקרוב ממש לראותו עת יקיצו וירננו שוכני עפר, אמן!

ובעניין זה להלן סיפור מיוחד שסיפר הרב אליעזר הלוי ליברמן שליט"א (דברי ש"ח בחוקותי תשע"ח):

מפעם לפעם אני עוזר לאנשים שאינם בריאים בגוף או בנפש, או אנשים גלמודים וכדו' במטלות שונות.

שבוע לפני ל"ג בעומר תשע"ח פנה אלי יהודי חולה שמאוד מבקש שאצטרף אתו לעליה ביום ל"ג בעומר על ציון התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי. כידוע מאות אלפי יהודים עולים ביום הזה, והמעמד שם הוא מרגש מאוד.

אותו יהודי חשש קצת לעלות לבדו, ואף שקיבל אישור מיוחד להגיע עד קרוב למקום הציון, אך בכל זאת הוא ביקש שאצטרף אליו לכל הנסיעה.

כדרכי, לפני כל יציאה מחוץ לעיר אני נכנס לרבינו מרן זצוק"ל (בסיפור המקורי ציון שליט"א) ומבקש את ברכתו לנסיעה. ואכן, בבוקר יום חמישי ל"ג בעומר, נכנסתי אליו אחרי שחרית, ואמרתי לו שאני נוסע עוד מעט בעז"ה למירון ואני מבקש ברכה. מרן זצוק"ל מביט בי ומברך שאסע לשלום ואחזור לשלום, ותוך כדי הוא מוסיף לי 'ותתפלל עלי'. אמרתי לו מיד, בלי לחשוב: 'כמובן שאתפלל' ועזבתי את החדר.

כשיצאתי מהחדר התחלתי לחשוב מה הוא התכוון? מה גדול הדור צריך שיתפללו עליו? אולי הוא מבקש ברכה מיוחדת לבריאות? שכידוע בגילו בלי עין הרע צריכים ברכה מיוחדת לרפואה. ואולי הוא מבקש על איזה דבר השייך לכלל? שהרי מי כמוהו יודע מה שאנחנו לא יודעים על צרות הכלל והפרט המשחרות לפתחו. ואולי יש איזו גזירה חדשה (רח"ל) שהוא מבקש לקרוע שערי שמים עבורה? ואולי יש איזה צרה אחרת חלילה?

כך או כך, סבתי על עקבי. נכנסתי ושאלתי 'מה הרב מבקש שאתפלל בעבורו?' ועוד בטרם שאני גומר את המשפט הוא מחייך ואומר: **'שיתנו לי ללמוד'**.

כל כך פשוט! כל כך ברור! שיתנו לו ללמוד. כל היום היא שיחת. הוא לא טרוד משום עול בעולם, המקבל עליו עול תורה מעבירים עליו עול מלכות ועול דרך ארץ.

יצאתי נפעם לראות שוב, כמה קטנים אנו מול ענק הדור שכל שיחו ושגו רק סביב התורה, שבה הגה יומם ולילה!

אחים יקרים! החלל שנפער לאחר פטירתו של מרן שר התורה הוא חלל עצום, מי יורה לנו דעה? מי יכוון? מי יברך? אבל יש עצה... להשתדל להתחזק במשהו אחד מדרכיו של הצדיק, אם זה באהבת ישראל הנדירה שהייתה לו, בתיקון המידות, בסבלנות, באורך רוח וכמו ששמענו שהרבה פעמים היו שואלים אותו שאלות טיפשיות והוא מעולם לא כעס, אלא השיב באורך רוח ובמאור פנים.

אבל מעל הכל בלימוד התורה ובעיקר בקביעת עתים לתורה, שאין זמן שהיו נכנסים אליו והוא לא מול הספר. וכל מי שיקח על עצמו בלי נדר דבר מסוים, אין ספק שיזכה לברכתו של הצדיק כפליים מאשר בחייו. וכפי שביקש אלישע מאליהו הנביא 'הי נא פי שניים מרוחך אלי'.

ונזכה לישועות ונחמות ולגאולה שלימה ברחמים.

ה' יזכנו, אמן! שבת שלום ומבורך!

לע"נ: אבי מורי ממוס בן גזרה ז"ל ואמי מורתי גיטה בת מנטה ז"ל
תמר בוארון בת מוזל ז"ל / דינה בת נגיה ז"ל
יעקב בן רבקה ז"ל / מיימון טפירו בן מוזל טוב ז"ל / אסתר פרידה בת פאבל ז"ל
רחל (רשל) בת נעימה ז"ל - יונה עזרא בן צ'חלה ז"ל

להצלחת: דקל מלכה - להצלחה / אורי ישראל - רפ"ש / סוזן בת ימנה - רפ"ש / אהרון בן מסעודה - רפ"ש / דוריאן הודיה בת נעמי ונועם חן בת שולה - רפ"ש / אוריה אסף בן רותי - רפואה שלימה.